

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประชาคมอาเซียน The Propagation of Buddhism in ASEAN

นันทิตา วนาพิทักษ์กุล^๑
พระครูสุจิตร์ตนากร^๒

บทคัดย่อ

บทความนี้ผู้เขียนมีความสนใจที่จะศึกษาว่าการนับถือศาสนาที่มีความหลากหลายของแต่ละประเทศ ในประชาคมอาเซียนเป็นอย่างไร ผลกระทบเมื่อเกิดการเปิดประเทศให้ประชากรในกลุ่มประเทศอาเซียนมีการไปมาหาสู่กันได้อย่างเสรีจะเกิดกระแสการไหลบ่าทางวัฒนธรรมอย่างไร เพราะในส่วนของประเทศไทยที่ถือว่าเป็นประเทศศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก มีการเตรียมการในการรับมืออย่างไร มีแนวโน้บายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาออกไปอย่างไรในเชิงรุก และมีอะไรบ้างที่ได้ทำไปแล้ว และสุดท้ายจะมีข้อเสนอแนะในการใช้กลยุทธ์อะไรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประชาคมอาเซียน

คำสำคัญ : การเผยแผ่พระพุทธศาสนา, ประชาคมอาเซียน.

Abstract

This article was devoted to study how religious beliefs in ASEAN nations were, what impacts were resulted from cultural influx after the opening of ASEAN community, how Thailand as the center of Buddhism prepared to deal with those situations, what had been done pro-actively for Buddhist propagation and what had not been done yet, and finally the suggestion on what strategy should be implemented in Buddhist propagation in ASEAN community would be presented.

Keywords : Buddhist Propagation, ASEAN Community.

^๑หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

^๒วัดบึงบาประภาสวดี ปทุมธานี.

บทนำ

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ประเทศในกลุ่มอาเซียนได้จัดทำพิมพ์เขียวเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน (AEC Blueprint) เป็นแผนบูรณาการงานด้านเศรษฐกิจให้เห็นภาพรวมในการมุ่งไปสู่ AEC ซึ่งประกอบด้วยแผนงานเศรษฐกิจในด้านต่างๆ พร้อมทั้งมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนในการดำเนิน มาตรการต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมทั้งการให้ความยืดหยุ่นตามที่ประเทศ สมาชิกได้ตกลงกันล่วงหน้าเพื่อสร้างพันธสัญญาาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

อาเซียนได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการก้าวออกไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงการเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และการเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงเป็นการทำให้อาเซียนมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงาน ฝีมืออย่างเสรี และเงินทุนที่เสรีขึ้น

นายทรงพล ชีวะปัญญาโรจน์ รองกรรมการผู้จัดการ ธนาคารกสิกรไทย กล่าวว่า การเปิด ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ถือเป็นตลาดเพื่อสร้างโอกาสสำหรับประเทศ และธุรกิจที่มีความพร้อม โดยสิ่งที่น่าสนใจคือสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศมองว่าตัวเองเป็น “ประตู” หรือ “Gate Way” สู่อาเซียน ซึ่งกลยุทธ์จะค่อนข้างแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละประเทศ แต่ถือเป็นข้อดี เนื่องจากในระยะสั้นจะเป็นการช่วยเติมเต็มซึ่งกันและกัน แต่ในระยะ ๕-๑๐ ปีข้างหน้า จึง

จะสามารถพิสูจน์ว่าประเทศไทยจะเป็นผู้นำและเดินได้ไกลที่สุดในอาเซียน (ประชาชาติธุรกิจ, ออนไลน์)

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต) (ออนไลน์) บรรยายพิเศษเรื่องการบูรณาการพระพุทธศาสนาสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดโสธรวราราม ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๕๕ ความว่า “แม้ประชาคมอาเซียนเป็นแหล่งเชื่อมโยงทั้งด้านตลาด และการผลิตฐาน เดียวกัน แต่ไม่ได้หมายความว่าเชื่อมเฉพาะเรื่องของทุน การเงิน และเศรษฐกิจเท่านั้น หากแต่มี การเชื่อมโยงทั้งด้านวัฒนธรรม ศาสนา ภาษา ประเพณี และการศึกษา การที่มหาวิทยาลัยสงฆ์ จะอยู่รอดได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง ‘ตกปลานอกบ้าน ประสานลึบทิศ ผูกมิตรทั่วหล้า บริหารจิตและปัญญา พัฒนาพระพุทธศาสนาสู่สังคมอาเซียน’ การที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งสถาบันภาษา มหาจุฬาฯ ขึ้นมา เพื่อให้มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และนิสิต เพราะการเข้าใจภาษาเหล่านี้จะทำให้มหาจุฬาฯ มีบทบาทการนำด้านการพัฒนาประเทศไทย ให้กลายเป็น ศูนย์ การ การ ศึกษา ด้านพระพุทธศาสนาตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย โดยมีหลักคิดสำคัญที่ได้นำเสนอ คือ Connectivity”

รู้เขารู้เรา : ศาสนาในประเทศประชาคมอาเซียน

รัฐสมาชิกอาเซียนที่ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ประกอบด้วย ราชอาณาจักร ไทย ๙๕% ราชอาณาจักรกัมพูชา ๙๕% ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ๗๕% ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ๙๐% ประเทศสาธารณรัฐ

สิงคโปร์ ๔๒.๕% และประเทศ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ๗๐%

นับถือศาสนาอิสลาม ประกอบด้วย ประเทศเนการา บรูไน ดารุสซาลาม ๖๗% ประเทศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ๘๗% และ ประเทศมาเลเซีย ๖๐.๔%

นับถือศาสนาคริสต์ ได้แก่ ประเทศ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ๙๒% นอกจากนี้ยังนับถือศาสนา พุทธ ในเปอร์เซ็นต์ที่สูงในประเทศ มาเลเซีย ๑๙.๒% และประเทศเนการา บรูไน ดารุสซาลาม ๑๓% ศาสนาคริสต์ ในประเทศ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ๑๕% ประเทศ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ๑๔.๕% ประเทศมาเลเซีย ๑๑.๖% และประเทศเนการา บรูไน ดารุสซาลาม ๑๐% อิสลาม ๑๐% ในประเทศ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ๑๔.๕%

ประชาชนในรัฐสมาชิกอาเซียน ดังกล่าวข้างต้น ได้ยึดหลักการสำคัญของศาสนา ที่ตนเอง นับถือซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตหรือ แบบแผน ของ การ ดำ เนิน ชีวิต ศิลปะ สถาปัตยกรรมและ วัฒนธรรม ตลอดจน การเมืองการปกครองประเทศอย่างเป็นอัตตลักษณ์ที่เด่นชัดของแต่ละประเทศ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาของประชาชนในรัฐสมาชิก ประชาคมอาเซียน จึงเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่จะเข้าไปสู่หัวใจของประชาชาตินั้น และเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติบนความหลากหลายทางเชื้อชาติและศาสนา ภายใต้เสาหลักของประชาคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ซึ่งเกื้อกูลและเกื้อหนุนต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคง อาเซียน (ASEAN Political-Security Community-APSV) และประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) แนวทางการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคม อาเซียนของประเทศ

ภาคีสมาชิกศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม ล้วนถือกำเนิดขึ้นในทวีปเอเชีย กล่าวคือ ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามถือกำเนิดในประเทศเอเชีย ตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาพุทธถือกำเนิดในประเทศเอเชียใต้และ แพร่ หลาย เข้ามาแทนที่ความเชื่อและการเคารพนับถือของประชาชนในประเทศเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งรวมตัวกันเป็นอาเซียนและ จะรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. ๒๕๕๘ การทำความเข้าใจ เกี่ยวกับความเชื่อถือทางศาสนาของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ นั้นๆ จึงเป็นวิถีทางหรือพื้นฐานที่ สำคัญที่สุดที่ จะเข้าไปสู่หัวใจของประชาชาตินั้นๆ

ศาสนาของประชาชนในประเทศเนการา บรูไน ดารุสซาลาม เดิมประชาชนนับถือ ความ เชื่อที่สืบทอดกันมาตามประเพณี ต่อมา ได้รับอิทธิพลทางศาสนาพุทธจากอาณาจักรศรีวิชัย ในช่วง พุทธศตวรรษที่ ๑๒ ซึ่งมีอิทธิพลครอบคลุมตั้งแต่ภาคใต้ของประเทศไทย ประเทศ มาเลเซียและ ประเทศอินโดนีเซียทั้งหมด อาณาจักรศรีวิชัยนับถือศาสนาพุทธนิกาย มหายาน พุทธศตวรรษที่ ๑๙ อาณาจักรศรีวิชัย เสื่อมลง ศาสนาอิสลามเข้ามาแทนที่และ กลายเป็นศาสนาที่ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือ และเป็นศาสนาประจำชาติ ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลามนิกายสุหนี่ ๖๗% และ เป็น ศาสนาประจำชาติ ศาสนาพุทธ ๑๓% และ ศาสนาคริสต์ ๑๐% ที่เหลือนับถือศาสนา พราหมณ์-ฮินดู

ศาสนาของประชาชนใน ราชอาณาจักรกัมพูชา ความเชื่อดั้งเดิมของ ประชาชน คือ นับถือ ตามบรรพบุรุษ ได้แก่ นับ ถือโลกธาตุ ดิน น้ำลม ไฟ และผี ต่อมาได้รับเอา วัฒนธรรมอินเดียมาใช้ ในพิธีกรรมต่างๆ โดย ศาสนาแรกที่ประชาชนนับถือ ได้แก่ ศาสนา

พราหมณ์-ฮินดู ต่อมานับถือ ศาสนาพุทธนิกายมหายานและเถรวาทตามลำดับ ในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ ซึ่งเริ่มเมื่อ พ.ศ.๑๗๒๔ ได้ทรงทำนุบำรุงศาสนาจนเจริญรุ่งเรืองและได้รับการนับถือจากประชาชนทุกระดับตั้งแต่กษัตริย์ลงมา และเป็นศาสนาประจำชาติของราชอาณาจักรกัมพูชา ในปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ๙๕% นับถือศาสนาอิสลาม ๓% ที่เหลือนับถือศาสนาคริสต์และศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ศาสนาของประชาชนในประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ความเชื่อดั้งเดิมของประชาชน มีลักษณะเช่นเดียวกันกับประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่นับถือตามบรรพบุรุษสืบกันมาตามประเพณี ศาสนาพุทธได้แพร่หลายและหรือเผยแพร่เข้าสู่ดินแดนที่เป็นประเทศสาธารณรัฐ อินโดนีเซียในปัจจุบัน ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๓ โดยพระเจ้าอโศกมหาราชกษัตริย์ของอินเดียได้ส่ง พระโสภณพระอุตรเถระเป็นสมณะทูต เดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนาในดินแดนแถบนี้ที่รู้จักกันในนามสุวรรณภูมิ ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๒ ได้เกิดอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่อาณาจักรหนึ่ง ชื่อ “อาณาจักรศรีวิชัย” นับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน โดยพบหลักฐานทางโบราณวัตถุที่สำคัญ จำนวนมาก ได้แก่พระพิมพ์ดินดิบและรูปพระโพธิสัตว์ ซึ่งสร้างขึ้นตามความศรัทธาของผู้นับถือ ศาสนาพุทธนิกายมหายาน พุทธศตวรรษที่ ๑๕ อาณาจักรศรีวิชัยบนเกาะชวาภาคกลางได้ติดต่อ สัมพันธ์กับแคว้นเบงกอล โดยส่งพระภิกษุและช่างฝีมือมาเผยแผ่พุทธศาสนาและศิลปะแบบปาละ โดยการสร้างพระพุทธรูปประดิษฐานไว้ในดินแดนแห่งนี้ และมีพุทธสถานที่สำคัญหลายแห่งที่แสดงให้เห็นความรุ่งเรืองของศาสนาพุทธในประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซียในอดีต โดยเฉพาะพุทธ

ศาสนสถาน บุโรพุทโธ/โบโรบูดูร์(บรมพุทโธ) ซึ่งตั้งอยู่ที่ราบเกฑู (kedu) ในภาคกลางของชวา และพระวิหาร เมนดุต (Mendut) ต่อมาใน พ.ศ. ๒๐๑๒ ศาสนาอิสลามได้แพร่หลายเข้ามาในประเทศสาธารณรัฐ อินโดนีเซีย ศาสนาพุทธตกอยู่ในภาวะเสื่อมถอยลงและกลายเป็นศาสนาของชนกลุ่มน้อยในที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม ๘๗% นับถือศาสนาคริสต์ ๙.๕% ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๑.๘% และศาสนาพุทธ ๑.๓% ตั้งแต่สมัยอาณาจักรศรีวิชัยที่ได้กล่าวถึงมาแล้วข้างต้น จากหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ศาสนาพุทธนิกายเถรวาทได้แผ่เข้าสู่ประเทศมาเลเซียตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๓ แต่ไม่แพร่หลายนัก ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ ๑๒ ได้รับอิทธิพลศาสนาพุทธนิกายมหายานจากอาณาจักร ศรีวิชัย ต่อมาศาสนาอิสลามได้เข้ามาเผยแผ่หลายอย่างกว้างขวางนับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๒๐ ในสมัยพระเจ้าปรมเสวร แห่งอาณาจักรมะละกาเป็นต้นมา ทำให้ศาสนาพุทธหมดความสำคัญลง ประเทศมาเลเซียประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม ๖๐.๔% นับถือศาสนาพุทธ ๑๙.๒% ศาสนาคริสต์ ๑๑.๖% ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๖.๓% และอื่นๆ ๒.๕%

ศาสนาของประชาชนในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ศาสนาพุทธเข้ามา ตั้งแต่สมัยพระเจ้าอโศกมหาราชกษัตริย์ของอินเดีย พบว่าศาสนาพุทธนิกายเถรวาทได้เจริญรุ่งเรือง และประดิษฐานมั่นคงสืบมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๖ เพราะได้พบหลักฐานเป็นคำจารึกภาษาบาลีระบุ ว่าศาสนาพุทธนิกายเถรวาทได้เข้ามาตั้งแต่สมัยพระเจ้าอโศกมหาราชดังกล่าวแล้ว โดยได้รับการทำนุ บำรุงจากกษัตริย์และประชาชนสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ๙๐% และเป็นศาสนาประจำชาติ นับถือ

ศาสนา คริสต์ ๕% ศาสนาอิสลาม ๓.๘% และ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๐.๐๕%

ศาสนาของประชาชนในประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประชาชนนับถือ ศาสนาพุทธนิกายมหายานมา ตั้งแต่ พ.ศ.๖๑๒ ต่อมาในปี พ.ศ.๑๒๕๐ กลับไป นับถือลัทธิพื้นเมือง คือนับถือผีตามที่บรรพบุรุษ สืบทอดมา ซึ่งบางส่วนยังคงนับถือสืบทอดมาจน ปัจจุบัน พ.ศ.๑๘๘๖ กษัตริย์ของลาวขณะนั้น (อาณาจักรล้านช้าง) ส่งทูตไปทูลขอนิมนต์ พระสงฆ์จากอาณาจักรเขมรเข้ามา เผยแพร่ ศาสนาพุทธนิกายเถรวาทในอาณาจักรล้านช้าง จนศาสนาพุทธนิกายเถรวาทเจริญรุ่งเรือง ประดิษฐานมั่นคงสืบมาจนถึงปัจจุบัน ประชาชน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ๗๕% และ เป็นศาสนาประจำชาติ นับถือศาสนาคริสต์ ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน และนับถือศาสนา อิสลาม ประมาณ ๓๐๐ คน ที่เหลือนับถือผี ๑๖- ๑๗%

ศาสนาของประชาชนในประเทศ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ แต่เดิมประชาชนได้รับ อิทธิพล วัฒนธรรมและพุทธศาสนาจากอาณาจักร ศรีวิชัยในสมัยเรืองอำนาจ ในพุทธศตวรรษที่ ๗ ถึงพุทธ ศตวรรษ ที่ ๑๓ ตามมาด้วยศาสนาพุทธ นิกายมหายานระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๔ ถึง พุทธศตวรรษที่ ๒๐ ในขณะที่เมืองขึ้นของ ประเทศสเปนและสหรัฐอเมริกาได้รับอิทธิพล ทางศาสนาคริสต์จากประเทศ เจ้าของอาณานิคม อย่างกว้างขวางทั่วทั้งประเทศ ส่วนทางภาคใต้ ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้รับ อิทธิพลของ ศาสนาอิสลาม และเมื่อชาว อินเดียและ ปากีสถานอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานก็นำศาสนา พราหมณ์-ฮินดูเข้ามาด้วย ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาคริสต์ ๙๒% ศาสนาอิสลาม ๕% ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๒% และศาสนาพุทธ ๑.๕%

ศาสนาของประชาชนรัฐสิงคโปร์ เป็นส่วนหนึ่งของประเทศมาเลเซียประชาชนจึง ได้รับ อิทธิพลทางศาสนาเช่นเดียวกับประเทศ มาเลเซีย กล่าวคือ ศาสนาพุทธได้แพร่หลายเข้า มาในประเทศ นี้ตั้งแต่สมัยอาณาจักรศรีวิชัย ศาสนาพุทธนิกายมหายานจึงเจริญมั่นคง เนื่องจากชาวจีนโพ้นทะเล เข้ามาตั้งรกรากใน ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ก็มีชาวมาเลย์ซึ่งนับถือ ศาสนาอิสลาม และชาวอินเดียซึ่งนับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ประชาชนส่วนใหญ่่นับถือศาสนาพุทธ นิกาย มหายาน ๔๒.๕% ศาสนาอิสลาม ๑๔.๙% ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๔% ไม่นับถือศาสนา ๒๕%

ศาสนาของประชาชนใน ราชอาณาจักรไทย ก่อนที่ศาสนาพุทธจะเข้าสู่ ราชอาณาจักรไทย ประชาชนส่วนใหญ่่นับถือ ลัทธิพื้นเมืองตามที่สืบทอดกันมา ศาสนาพุทธเข้า มาสู่ดินแดนที่เป็นราชอาณาจักรไทยปัจจุบันใน พุทธศตวรรษที่ ๓ โดยพระสมณทูตที่พระเจ้า อโศกมหาราชกษัตริย์ของ อินเดียส่งเข้ามา เผยแพร่พระพุทธศาสนาในดินแดนสุวรรณภูมิ ศาสนาซึ่งมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทย ทั้งด้าน วรรณกรรมและพิธีกรรมในราชสำนักอีกศาสนา หนึ่งคือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และเชื่อว่าเข้า มา ก่อนสมัยสุโขทัย เนื่องจากพบโบราณสถานและ รูปสลักเทพเจ้าซึ่งสร้างขึ้นตามความเชื่อของ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูเป็นจำนวนมากใน ราชอาณาจักรไทย โดยโบราณสถานและรูปสลัก เทพเจ้า ดังกล่าวมีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ ๙-๑๐ หรือเก่ากว่านั้น อย่างไรก็ตามกษัตริย์ของ ราชอาณาจักรไทยได้ทำนุบำรุงศาสนาพุทธ นิกายเถรวาท ให้เจริญรุ่งเรืองประดิษฐานมั่นคง สืบต่อมาจนถึง ในปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ๙๕% เป็น ศาสนาประจำชาติ โดยพลตินัย ทั้งนี้เพราะมี

บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๙ ว่า พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภก ที่เหลือนับถือศาสนาอิสลาม ๔% ศาสนาคริสต์และอื่นๆ ๑%

ศาสนาของประชาชนในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประชาชนได้รับอิทธิพล ทางศาสนาผ่านทางประเทศจีน โดยเริ่มแรกลัทธิเต๋าและลัทธิขงจื้อได้เผยแพร่เข้าสู่ประเทศเวียดนาม ก่อน จนถึง พ.ศ. ๗๓๒ คณะธรรมทูตจากประเทศจีนหลายคณะจึงได้ไปเผยแพร่และประดิษฐาน ศาสนาพุทธนิกายมหายานและได้รับการฟื้นฟูใน พ.ศ. ๑๕๑๒ ต่อมาได้รับการนับถืออย่างแพร่หลาย โดยกษัตริย์ของเวียดนามทรงเอาใจใส่ทำนุบำรุงพุทธศาสนาเป็นอย่างดีจนตกทอดมาถึงในยุคปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน ๗๐% นับถือศาสนาคริสต์ ๑๕% ที่เหลือนับถือ ศาสนาอิสลามและลัทธิขงจื้อ

ศาสนาในประเทศมาเลเซีย อิสลามเป็นศาสนาประจำชาติและศาสนาที่โดดเด่นที่สุดของมาเลเซีย ๕๘% ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศมาเลเซียปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลาม มีประมาณ ๒๗ % นับถือพุทธศาสนาและอีก ๘% ของประชากรเป็นชาวฮินดู ส่วนคริสต์ศาสนา เต๋า ขงจื้อและศาสนาซิกข์มีประมาณ ๙% ของประชากรทั้งหมด ศาสนาของประชาชนในประเทศ มาเลเซียในอดีตเคยได้รับอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาพุทธมาก่อน

การจัดการข้ามวัฒนธรรมใน AEC

ความแตกต่างด้านแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองย่อมส่งผลต่อแนวคิดและนโยบาย ต่างๆเกี่ยวกับการค้าและการลงทุนที่อาจจะแตกต่างกันทำให้ตกลงกันได้ไม่่ง่ายนัก ใน

ด้านศาสนา และภาษาก็มีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์และอื่นๆและ ภาษาของชาติต่างๆในประชาคมอาเซียนก็มีความแตกต่างหลากหลาย แต่ภาษากลางของอาเซียนคือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งประเทศที่มีความได้เปรียบในด้านการใช้ภาษาอังกฤษคือ มาเลเซีย สิงคโปร์และฟิลิปปินส์ ส่วนประเทศเวียดนามและกัมพูชานั้นก็พัฒนาทักษะการใช้ ภาษาอังกฤษได้อย่างรวดเร็วมีการเปิดโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษมากมาย และคนเวียดนามและกัมพูชาก็ลงทุนไปกับการเรียนภาษาอังกฤษและขยันพัฒนาทักษะของตนเองอย่างต่อเนื่องเพราะรู้ว่าโอกาสที่จะได้งานดี เงินเดือนสูง ขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ส่วนประเทศไทยดูเหมือนจะยังขยับตัวช้ากว่าคนอื่น โดยในภาพรวมนั้นทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยยังต้องพัฒนาอีกมากเพื่อให้ทัดเทียมกับเพื่อน บ้าน ในการจัดการข้ามวัฒนธรรมให้ประสบความสำเร็จนั้น สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่นอกเหนือไปจากภาษาที่ใช้ติดต่อกันก็คือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนชาติอื่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพิจารณากลยุทธ์ในการเจรจาต่อรองและการดำเนินธุรกิจร่วมกันหรือระหว่างกัน สิ่งที พึงระมัดระวังอย่างยิ่งคือ ต้องไม่มองทุกสิ่งทุกอย่างจากมุมมองของตนเองแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่พร้อมที่จะเปิดใจรับฟังข้อมูลและความคิดเห็นจากอีกฝ่ายหนึ่งและใช้เวลาทำความเข้าใจระหว่างกัน (สยามธุรกิจ, ออนไลน์)

นอกจากนี้ ยังต้องสะสมประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้คนจากหลายชาติหลายภาษาและ หลากหลายสาขาอาชีพ เพราะวิธีการที่ใช้ได้ผลในประเทศหนึ่งๆหรือกับคนชาติหนึ่ง อาจจะใช้ไม่ได้ ผลอย่างเดียวกันเมื่อนำไปปฏิบัติในอีกที่หนึ่งก็เป็นได้ทั้งๆ ที่เราอาจจะมองว่าทุกอย่างดูคล้ายคลึงกัน น่าจะใช้กลยุทธ์หรือ

วิธีการเหมือนกันได้ แต่อาจเกิดความผิดพลาดขึ้นอย่างชนิดที่คาดไม่ถึงก็เป็นได้ สำหรับการจัดการข้ามวัฒนธรรมใน AEC สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน โดยมีพื้นฐานตั้งอยู่บนความเป็นมิตร ความไว้วางใจ เชื่อใจระหว่างกัน ความซื่อสัตย์ต่อกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันในระยะยาว ถึงแม้ว่าบางครั้งมุมมองหรือวิธีการ อาจจะแตกต่างกันไปบ้าง แต่ท้ายที่สุดแล้วความสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้สามารถประสบความสำเร็จใน การดำเนินกิจกรรมร่วมกันได้ในที่สุด

ผลกระทบการเปิด AEC : สีนามิหรือคลื่นกระทบฝั่ง

สังคมไทยมองการเปิด “ประชาคมอาเซียน” ที่จะเกิดขึ้นในปีหน้าว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง อย่งใหญ่หลวง และมีผลกระทบอย่างมากตามมา การตื่นตัวและหาความรู้เป็นเรื่องที่ไทยต้องทำแต่ ด้านแรกที่สังคมไทยต้องฝ่า คือเรายังมีความเข้าใจผิดอีกมากเกี่ยวกับ “ประชาคมอาเซียน” ซึ่งสังคม ควรรู้ความเข้าใจใหม่ก่อนถึงปลายทางคือปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๘ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยจัดเสวนา “ผลกระทบจากการเลื่อนกำหนดการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” (ประชาชาติธุรกิจ, ออนไลน์) ณ โรงแรม เดอะไฮด์ ปีช รีสอร์ท บางแสน จ.ชลบุรี เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะจากหลายภาคส่วนถึงผลกระทบ จากการเลื่อนและความเข้าใจผิดที่ยังแพร่กระจายในสังคม จากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนที่จะ เกิดขึ้นในอนาคต

นายพนพร อัจฉริยวณิช รองอธิบดีกรมอาเซียน กล่าวว่า ต้องทำความเข้าใจก่อนว่าการ รวมของประชาคมอาเซียนไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะหน้ามือเป็นหลังมือ แต่

เปลี่ยนแปลง แบบค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงในแต่ละอย่างของอาเซียนจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีฉันทา มติร่วมกันจากชาติสมาชิกทั้งหมด จึงเป็นไปแบบช้ามาก ข้อเสนออาเซียนหลายข้อจะยึดข้อตกลงเดิมที่มีอยู่แล้ว เช่น เรื่องการค้าเสรีอาเซียน จะยึดตามหลักข้อตกลงที่กำหนดขึ้นในปี ๒๕๓๕ และการเปิดเสรีด้านบริการอาเซียน จะยึดตามข้อตกลงที่ริเริ่มขึ้น ในปี ๒๕๓๘ เป็นต้น ซึ่งข้อตกลงหลายข้อของอาเซียน ถูกกำหนดขึ้นมาก่อนการเจรจาเปิดประชาคม ในปี ๒๕๕๖ ทั้งสิ้น เพียงแต่ว่าการเปิด AEC จะเข้ามาเป็นตัวต่อยอดการเจรจานั้นเอง การเกิดขึ้นของ ประชาคมอาเซียนเป็นส่วนหนึ่งของกระแสโลกาภิวัตน์ เพราะในปัจจุบันไม่มีชาติใดยืนอยู่ได้โดยลำพัง อีกต่อไป

นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย กล่าวว่า การเปิดประชาคมอาเซียน ปลายปี ๒๕๕๘ จะส่งผลกระทบ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่มประเทศ อาเซียนใหม่ หรือ CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม) ซึ่งยังมีภาระต้องลดภาษีให้เท่ากับ กลุ่มประเทศอาเซียนเดิม (ไทย มาเลเซีย บรูไน สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์) ซึ่งปัจจุบัน ลดได้เพียง ๖๐-๗๐% เท่านั้น ดังนั้น สำหรับไทยการเปิดประชาคมอาเซียน ปลายปี ๒๕๕๘ แทบไม่มีความหมายกับประเทศไทย เนื่องจากข้อตกลงด้านการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA ดำเนินมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ ปัจจุบันกลุ่มประเทศอาเซียนเดิมได้ลดภาษีสินค้านำเข้าอยู่ในอัตรา ๐% ราว ๙๙.๕-๙๙.๖% ของ สินค้าทั้งหมด ยกเว้นสินค้าอ่อนไหวบางรายการ

นายบันลือศักดิ์ ปุสสะรังสี ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการธนาคารซีไอเอ็มบีไทย (จำกัด) มหาชน กล่าวว่า หากธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก หรือ SMEs หาความรู้และปรับตัว ก็

สามารถออกไป ลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านได้ โดยให้มองข้อดีว่า ประเทศ CLMV ที่อยู่ ล้อมรอบไทยยังคงได้รับ สิทธิพิเศษGSP หรือ สิทธิด้านศุลกากรที่ยกเว้นภาษีเป็น ๐% ในการผลิตเพื่อส่งออกไปยังประเทศ อเมริกาและ สหภาพยุโรป อีกทั้งหากต้องการนำสินค้ากลับ เข้ามาในไทยก็มีการขนส่งสะดวก ซึ่งเป็น ปัจจัย เอื้ออำนวยอีกประการ ทั้งนี้ หากพิจารณาให้ดี ขณะนี้กัมพูชาเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่น่า พิจารณาในการออกไปลงทุนอย่างมาก เพราะ รัฐบาลสนับสนุนนโยบายการเปิดเสรีแทบทุก สาขาเป็น ผลดีในอนาคต ส่วนเวียดนามก็มีข้อ ได้เปรียบที่มีข้อตกลงการค้าเสรีเวียดนาม สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็น ตลาดใหญ่อีกแห่ง

นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย มองว่า ความเข้าใจผิดอีกเรื่องที่สำคัญคือการถือ ครองหุ้นในระหว่างชาติอาเซียนเป็นสัดส่วน ๑๐๐% ของสาขาต่างๆ โดยเฉพาะสาขาบริการที่ อนุญาตให้นักลงทุนชาวอาเซียนถือหุ้นได้ไม่น้อย กว่า ๗๐% เท่านั้นตัวอย่างที่ชัดเจนคือธุรกิจ ด้านโทรคมนาคม ที่อนุญาตให้นักลงทุนอาเซียน ถือหุ้นได้ไม่น้อยกว่า ๗๐% แต่รายละเอียดของ การถือหุ้นนั้น ต้องดูกฎหมายด้านการประกอบ ธุรกิจของคนต่างด้าวในไทยด้วย เนื่องจากระบุว่า สามารถถือหุ้นในกิจการโทรศัพท์มือถือแค่ ๔๙% เท่านั้น

นายพนพพร อัจฉริยวณิช รองอธิบดี กรมอาเซียน กล่าวว่า ปัจจุบันอาเซียน ได้ ดำเนินการให้ มี “วีซ่าระหว่างกัน” ในชาติ อาเซียนแล้ว โดยเอื้อให้ประชากรอาเซียน สามารถเดินทางไปมาหาสู่ ระหว่างกันได้โดยใช้ พาสปอร์ต ไม่ต้องขอวีซ่า ซึ่งยังติดอยู่เพียง ประเทศเดียวคือเมียนมาร์ โดยจะใช้ เวลาอีก ๒ ปีจึงสำเร็จ ทั้งนี้ การใช้พาสปอร์ตเข้า-ออก ระหว่างกันของอาเซียน ก็ยังต้องมีการตรวจลง

ตราที่ด่านศุลกากรของแต่ละประเทศอยู่ดี ยังไม่ สามารถเดินทางระหว่างกันอย่างอิสระ เช่น สหภาพยุโรป

ส่วนการจัดให้มี “วีซ่าเดียวอาเซียน” (Asean Common visa) ยังไม่เกิดขึ้นชัดเจน ล่าสุด ไทย-กัมพูชานำร่องโครงการวีซ่าเดียวเป็น ครั้งแรก ภายใต้ความร่วมมือทางยุทธศาสตร์ เศรษฐกิจอิรวดี เจ้าพระยา แม่โขง หรือ ACMECS : The Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy โดยวีซ่านี้ ไม่ได้มีลักษณะเหมือน “วีซ่าชงแก่น” ของยุโรป เพราะเป็น วีซ่าที่ขอเข้าไทยกัมพูชาที่ ใช้ได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้นไม่มีประเภทเข้าออก หลายครั้ง (multiple entry) จึงยังมีข้อจำกัดอยู่

นายพนพพร อัจฉริยวณิช รองอธิบดี กรมอาเซียน ชี้ว่า ความเข้าใจผิดอีกประเด็นที่ เป็น เรื่องใหญ่ คือประชาชนเข้าใจว่าการรวม ประชาคมอาเซียนจะทำให้เกิดการแย่งงาน ซึ่งใน ความเป็นจริงแล้ว มีแรงงานเพียง ๘ สาขา อาชีพ ซึ่งประกอบด้วย แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี ช่างสำรวจ และท่องเที่ยว (ยกเว้นมัคคุเทศก์) เท่านั้นที่ สามารถไหลเวียน ได้อย่างเสรี ส่วนแรงงานสาขา อื่นๆ ยังไม่มีการเปิดให้ไปทำงานระหว่างกันได้ อย่างเป็นเสรี ความหวาด กลัวที่จะเกิดการแย่งงาน จึงไม่จริง

อย่างไรก็ตาม นายสมเกียรติ ตั้งกิจ วานิชย์ มองว่า แม้อาเซียนเปิดเสรีวีซ่าชีพทั้ง ๘ สาขา ก็ไม่ส่งผลกระทบมากต่ออาเซียน เพราะ กลไกระหว่างอาเซียนด้วยกันภายใต้ MRA หรือ ASEAN Mutual Recognition Arrangement กำหนดให้ผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพในกลุ่ม ดังกล่าว ปฏิบัติ ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ ปลายทางด้วย ซึ่งกฎหมายในหลายอาชีพของ ไทย (ยกเว้นสาขาท่องเที่ยว) ไม่เอื้อต่อการเข้า มาประกอบอาชีพของคนต่างชาติแต่อย่างใด เช่น

ผู้ที่จะมาเป็นแพทย์ในไทย ต้องสามารถเข้าใจภาษาไทย และทำข้อสอบวิชาภาษาไทยได้เกณฑ์ตามกฎหมายกำหนด ทั้งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าสมาชิกอาเซียนไม่ได้มีจุดประสงค์ในการเคลื่อนย้ายอาชีพพร้อมกันแม้แต่น้อย

การเตรียมความพร้อมขององค์กรการศึกษาพุทธต่อการเข้าสู่ AEC

หน่วยงานด้านการศึกษาถือเป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่เป็นหัวใจสำคัญ ในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะในส่วนของพัฒนาหลักสูตรต่างๆ ให้มีความเป็นสากล และสามารถดึงดูดนักศึกษาในประเทศแถบอาเซียนให้เข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยและ ก็คงไม่เว้น แม้กระทั่งมหาวิทยาลัยสงฆ์อย่าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.) และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.) ที่จะต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องนี้เช่นกัน (ไทยรัฐออนไลน์, ออนไลน์)

พระสุธีธรรมานุวัตร คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กล่าวว่า ด้านสังคม และวัฒนธรรม ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการยึดโยงประชาชนชาวอาเซียนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งในด้านนี้ได้รวมเอาเรื่องการศึกษา ศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมของชาวอาเซียนแต่ละประเทศ เข้าไว้ด้วย โดยในส่วนของบัณฑิตวิทยาลัย มจร. ก็ได้มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้แล้วประกอบด้วย ๑) ด้านหลักสูตรจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นพุทธในเชิงวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ๒) ด้านการวิจัยส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยทางพระพุทธศาสนาระหว่างอาเซียน ๓) ด้านบุคลากร ส่งเสริมความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนบุคลากรทางพระพุทธศาสนา ๔) ด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศ ส่งเสริมให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารด้านพระพุทธศาสนา ระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน มีแหล่งข้อมูลทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาที่เป็นภาษาอาเซียนทุกภาษา ๕) ด้านนิสิตนักศึกษา ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนิสิตระหว่างสถาบันที่จัดการเรียนการสอน ทางด้านพระพุทธศาสนา และส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาร่วมกันระหว่างนิสิตภายในกลุ่ม ประเทศอาเซียน

ขณะที่ในส่วนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ก็เดินทางเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้วเช่นกัน เริ่มจากการประชุมสมาคมมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาเถรวาทนานาชาติ ครั้งที่ ๓ เมื่อช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ผ่านมามีการหารือเพื่อการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางพระพุทธศาสนาเพื่อให้นำไปใช้ทำการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในอาเซียนด้วย

พระอนิลมาน ธมมสากิโย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กล่าวว่า ที่ประชุมดังกล่าวลงมติตรงกันว่า หลักสูตรแกนกลางของพระพุทธศาสนาควรประกอบด้วย ๗ สาขาวิชา คือ ประวัติศาสตร์ของพระพุทธศาสนา ไตรปิฎกศึกษา กรรณฐานศึกษา ภาษา ศาสตร์ศึกษา พุทธศาสนาของนิกายต่างๆ วิทยาศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา และพระพุทธศาสนา เพื่อสังคม โดยหลังจากนี้สถาบันการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาจะต้องนำแนวทางของหลักสูตรนี้ไป พัฒนาเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนด้านพระพุทธศาสนาของแต่ละสถาบันต่อไป ซึ่งถือว่าเป็นครั้งแรกของโลกที่มีการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางพระพุทธศาสนาขึ้นมา

สงฆ์ไทยทำอะไรเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

มูลนิธิการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราม วิทยาเขตเชียงใหม่ วัดสวนดอก เครือข่ายองค์กรศาสนาด้านเอตส์และเครือข่ายองค์กรงดเหล้าด้านศาสนาเพื่อการควบคุมปัจจัยเสี่ยงมีแนวคิดในการหนุนเสริมให้พระสงฆ์ให้รู้เท่าทันและตั้งรับอย่างมีประสิทธิภาพได้ร่วมจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพพระสงฆ์ไทใหญ่ขึ้น โดยเมื่อวันที่ ๒๗-๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ณ วัดราชฐานหลวงน้ำล้อม เมืองพยาก นครเชียงใหม่ ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพื่อการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายพระสงฆ์ในการทำงานด้านพัฒนาของกลุ่มพระสงฆ์ไทใหญ่ เป็นมิติสำคัญของการเชื่อมงานของพระนักพัฒนาลุ่มน้ำโขงทั้งเมียนมาร์ ไทย ลาวและกัมพูชา ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มพระสงฆ์เองและ รับผิดชอบต่อสังคมอย่างร่วมสมัย พร้อมกับการวางระบบเพื่อตั้งรับประเด็นปัญหาต่างๆ และการถกถวญ โอกาสในการขยายเครือข่ายฯ ภายหลังการเปิด AEC ในปีหน้าที่สำคัญ

ด้านพระพรหมมังคลาจารย์ (ธงชัย ธรรมโช) รองเจ้าอาวาสวัดไตรมิตรวิทยาราม ได้ทำโครงการรองรับประชาคมอาเซียนด้วยการสนับสนุนโรงเรียนต้นแบบในการรองรับเพื่อนบ้าน ๔ ทิศ ภาคเหนือที่จังหวัดเชียงราย ภาคใต้ที่จังหวัดสงขลา ภาคตะวันตกที่จังหวัดกาญจนบุรี และภาคกลางที่จังหวัดสมุทรสาคร

มูลนิธิพัฒนาการศึกษาเพื่อศีลธรรม ชมรมพุทธศาสตร์สากลในอุปถัมภ์สมเด็จพระมหา รัชมังคลาจารย์ และองค์กรภาคีต่างๆ ร่วมกับโครงการพัฒนาคุณธรรมนำวิชาการ โรงเรียนในฝัน โรงเรียนมาตรฐานสากล และโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ศรุสภา ได้จัด

โครงการ“บรรพชาสามเณรมัชฌิมปลายต้นแบบ” สร้างผู้นำเยาวชนต้นแบบด้านศีลธรรม ที่มีคุณธรรมพื้นฐานเป็นพุทธศาสนิกชนที่แท้จริง พร้อมทั้งพัฒนาสู่การเป็นกลุ่ม/เครือข่ายผู้นำต้นแบบ ด้านศีลธรรม และส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชน (Child’s rights) พันธุ์วัฒนธรรม ชาวพุทธที่ดั่งามกลับคืนสู่สังคมไทย และเตรียมความพร้อมด้านศีลธรรมในการเข้าร่วมประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (ACE) ให้สมกับที่นานาประเทศเลือกประเทศไทยเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

ข้อเสนอแนะในการใช้กลยุทธ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประชาคมอาเซียน พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้เสนอไว้ดังนี้

๑. การสร้างความเชื่อมโยง (Connectivity) มหาวิทยาลัยต่างๆในอาเซียนเป็นความ เชื่อมโยงด้านการบริการด้านการศึกษาเกี่ยวกับศาสนาอื่นๆ รวมไปถึงพระพุทธศาสนา

๒. การสร้างวัฒนธรรมร่วม (Co-Culture Building) ทั้งประเพณีสงกรานต์ ประเพณี ลอยกระทง ผ้าขึ้นลุนตยาก็กับผ้าขึ้นตีนจก ประวัติและพัฒนาการเกี่ยวกับรอยพระบาท ควรสนับสนุน และส่งเสริมให้เกิดกระบวนการสร้างกิจกรรมร่วมทางพระพุทธศาสนาเถรวาท โดยเฉพาะอย่าง “ภาษาทางศาสนา” ที่สะท้อนผ่านการยิ้มแย้มแจ่มใส การให้ ความรัก และเอื้ออาทรระหว่างกันและ กันในสังคม

๓. การส่งเสริมการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (Cross Cultural Research) การให้ความใส่ใจ ต่อการวิจัยเชิงภูมิปัญญาพื้นบ้าน (Local Wisdom) ที่ไปสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์ ระหว่างรอยพระบาทในพม่า ไทย ลาว และกัมพูชา

๔. การจัดตั้งศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาในลุ่มน้ำโขง (Mea Khong Centre for Buddhist Studies: MCBS) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ร่วมกับสมาคมมหาวิทยาลัย พระพุทธศาสนา นานาชาติได้ร่วมก่อตั้งศูนย์ดังกล่าวมากกว่า ๕ ปี แล้ว

๕. การจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนาในประชาคมอาเซียน

๖. การพัฒนาภาษาอาเซียน แม้ว่า กฎบัตรอาเซียนข้อที่ ๓๔ จะชี้ว่า “ภาษาที่ใช้เป็น ภาษากลางเพื่อทำงาน คือ ภาษาอังกฤษ” (The working language of ASEAN shall be English) ถึงกระนั้นมิได้หมายความว่า ทาง มหาวิทยาลัยสงฆ์จะเน้นพัฒนาเฉพาะ ภาษาอังกฤษให้แก่ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเท่านั้น ที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ การสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา และ ฝึกอบรมให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยสามารถ เรียนรู้และเข้าใจภาษาอื่นๆ ในอาเซียนด้วย (พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, ออนไลน์)

บทสรุป

พลเมืองอาเซียน (ASEAN Citizen) ทั้ง ๑๐ ประเทศนี้เป็นรัฐสมาชิกของสมาคม ประชาชาติ แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations) ใช้ชื่อเป็นตัวย่อว่า อาเซียน หรือ ASEAN สมาคม นี้มีเป้าหมายที่จะให้เกิด “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community) ในปีค.ศ.๒๐๑๕ หรือ พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามคำขวัญ หรือ Slogan ของ อาเซียนว่า สิบชาติ หนึ่งอาเซียน มี หนึ่ง

วิสัยทัศน์ (One Vision) หนึ่งอัตลักษณ์ (One Identity) หนึ่งประชาคม (One Community) ด้วยความมุ่งหมายจะหลอมรวม ๑๐ ประเทศให้ เป็นประชาคมอาเซียน อย่างมีเอกภาพให้ มีความแข็งแกร่ง มั่นคง โดยอาศัย “กฎบัตร อาเซียน” ที่ได้ร่วมลงนามกันในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๐ หรือ ค.ศ.๒๐๐๗ กฎ บัตรอาเซียนนี้จะทำหน้าที่เป็น “ธรรมนูญ” เพื่อ การบริหารการปกครอง และจะเป็นข้อบังคับใน การดูแลความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของ สมาชิกกลุ่มอาเซียน จะร่วมใจกัน พัฒนา เศรษฐกิจในประชาคมอาเซียน จะมีตลาดและ ฐานผลิตเดียวกัน จะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรี ซึ่ง จะเป็นแผนงานบูรณาการดำเนินงานด้าน เศรษฐกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์จนเกิดเป็น ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) ที่กำลังอยู่ใน ความสนใจของฝ่ายต่างๆในปัจจุบันนี้ AEC คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียนที่ มุ่งหวังจะได้มาซึ่งสิ่งบริโภครูปโภคเพื่อมา ตอบสนองความต้องการของชีวิตฝ่ายร่างกาย (เนื้อหนัง) ของพลเมืองอาเซียนทั้งสิ้น สำหรับ ฝ่ายจิตใจ (คุณธรรม) ประเทศไทยซึ่งมี พระพุทธศาสนา เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต มีความสงบเย็นเป็นเป้าหมาย ต้องมีความพร้อม ที่จะรับความเสี่ยงทางวัฒนธรรมที่จะไหลเข้าต้อง ศึกษาประวัติศาสตร์นำมาเป็นบทเรียนในการ ป้องกันสิ่งที่จะเกิดขึ้นเพราะ เพื่อนบ้านใน ประชาคมอาเซียนล้วนแต่เคยเป็นเมืองพุทธที่ เจริญรุ่งเรืองมาก่อนทั้งสิ้น.

บรรณานุกรม

- ไทยรัฐออนไลน์ . อัปเดต “หลักสูตรพุทธ” สู่สากล. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล:
<http://www.thairath.co.th/content/353147> (๑ ตุลาคม ๒๕๕๘)
- ประชาชาติธุรกิจ. (๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖) [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: <http://www.thai-aec.com/733#more-733> (๑ ตุลาคม ๒๕๕๘)
- ประชาชาติธุรกิจ. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: <http://www.thai-aec.com/819> (๑ ตุลาคม ๒๕๕๘)
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: http://br.mcu.ac.th/En/news_in.php?group_id=1&NEWSID=9436 (๑ ตุลาคม ๒๕๕๘)
- พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รศ.ดร.. มหาวิทยาลัยสงขลไทยสู่มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาอาเซียน:
อะไร และอย่างไร. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล:<https://www.gotoknow.org/posts/502911> (๑ ตุลาคม ๒๕๕๘)
- สยามธุรกิจ. (๔ มิถุนายน ๒๕๕๖). [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: <http://www.thai-aec.com/815#more-815> (๑ ตุลาคม ๒๕๕๘)